



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

19 Vtrum quis reddere teneatur quod ex vsura lucratus est.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

Sed contra. Votum continentiae est excellentius quam votum abstinentiae, quia non est digna ponderatio continentis animae, ut dicitur Ecclesiastici 26. sed qui facit contra votum abstinentiae peccat mortaliter, puta, si aliquis frangeret ieiunium sextae feriae, qui semper se in sexta feria ieiunaturum uouisset, ergo multo magis semper peccat mortaliter persona, quae contra uotum continentiae emisit alteri personae carnaliter commiscetur.

RESPON. Dicendum, quod uotum continentiae est duplex, simplex. scilicet & solemne. Solemne autem uotum continentiae impedit matrimonium contrahendum, & dirimit iam contractum. scilicet facit ut non sit matrimonium, quod contrahitur post uotum solemne. Vnde matrimonium post uotum solemne non excusatur a peccato, etiam si quis matrimonium in facie ecclesiae de facto contrahat, & carnali copula utatur. Votum uero simplex impedit quidem matrimonium contrahendum, sed non dirimit iam contractum. Non enim facit quod matrimonium sequens sit nullum, sed solum quod matrimonium contrahens mortaliter peccat. Matrimonium autem existente mulier non habet sui corporis potestatem, sed uir, & similiter e conuerso. Nullus autem potest alteri denegare quod eius est: & ideo mulier matrimonio coniuncta, etiam si simplex uotum praecesserit, non potest denegare uiro sui corporis usum, praecipue postquam fuerit matrimonium per carnalem copulam consummatum: **H** nemo autem faciens quod debet, peccat. Vnde communiter ab omnibus dicitur, quod mulier quae post uotum simplex continentiae, matrimonium contractum carnali copula consummauit, iam non peccat reddendo debitum uiro: sed an peccet exigendo debitum, dubium uidetur quibusdam dicentibus, quod etiam absque peccato exigere potest, ne intolerabile sit sibi matrimonii onus. Sed uerius dicitur uidetur, quod non peccat reddendo, quia hoc necessitatis est: peccat autem exigendo, quia hoc est uoluntatis, quae tenetur astricta per obligationem praecedentis uoti. Huius autem diuersitatis ratio est, quia uotum solemne habet promissionem cum quadam traditione, unde uotum continentiae non solemnizatur, nisi per susceptionem ordinis sacri, per quem homo actualiter diuino cultui mancipatur: uel per professionem ad certam regulam, & susceptionem habitus professorum, quia sic etiam homo actualiter mancipatur ad seruiendum Deo in religione. Votum autem simplex habet promissionem sine traditione. Manifestum est autem, quod postquam aliquis rem quam erat suae potestatis, alicui non solum promittit, sed etiam tradit, non potest eam ulterius alteri dare, puta, equum, uel uestem, & similia, etiam si postmodum alteri donare uoluerit, secunda donatio non ualet. Vnde postquam aliquis per uotum solemne continentiae corpus suum Deo non solum promittit, sed etiam tradit ad celibem uitam agendam, non potest illud ulterius coniugi dare, ut sic ex necessitate reddere debitum tenetur. Qui uero promittit aliquid alicui, nondum tamen tradidit illud, si postmodum alteri actualiter illud tradat, licet promissionis fidem frangat, tamen secunda donatio ualet, ita quod ille cui datur, potest re data uti ut uult. Sic ergo persona quae per simplex uotum Deo corpus suum promittit ad celibem uitam ducendam, si postmodum corporis sui potestatem tradat coniugi actualiter per matrimonium consummatum, peccat quidem frangens fidem uoti, tamen donatio tenet, & coniunx habet in eius corpus po-

testatem, unde non peccat debitum reddens, unde oportet ad utrumque respondere.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod mulier quae emisit uotum continentiae, contrahens in facie ecclesiae, non accipit ab ecclesia auctoritatem ut carnali copula utatur, quia si ecclesia constaret de uoto emisso matrimonium in hiberet. Si autem sciret, & dispensaret in uoto simplici continentiae auctoritate Apostolica, post dispensationem non peccaret mulier neque exigendo, neque reddendo debitum.

AD SECUNDUM quod est in contrarium, dicendum quod eadem ratio est & in uoto continentiae, & in uoto abstinentiae. Sicut enim persona quae post uotum simplex continentiae emisit superius potestatem coniugi tradit, absque peccato carnali copula utitur debitum reddens, ita si post uotum abstinentiae superius potestatem alteri tradit religionem intrando, absque peccato ieiunium solueret secundum obedientiam praelati, & obseruantiam religionis, quia per uotum solemnizatum ab aliis uotis absoluitur.

ARTICVLVS XIX.

Utrum quis reddere teneatur quod ex usus lucratus est.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur quod quicquid aliquis de pecunia uisuraria lucratus fuerit, reddere teneatur. Dicit enim Apostolus ad Romanos 13. Si radix sancta, & rami, ergo e conuerso, si radix infecta, & rami, sed radix huiusmodi lucri est infecta, & uisuraria, ergo totum est infectum & uisurarium, non ergo potest licite huiusmodi lucrum retinere.

Sed contra. Quilibet potest licite retinere id, quod legitime acquisiuit: sed quod acquiritur de pecunia uisuraria, interdum legitime acquiritur, ergo licite potest retineri.

RESPON. Dicendum, quod huiusmodi ueritas poterit appetere, si consideretur id quod uisurariam accipere sit peccatum. Non enim est peccatum solui, quia est prohibitorium, sed quia est contra rationem naturalem, ut etiam Philo. dicit in 1. Politicorum.

Ad cuius euidentiam considerandum, quod res in usum hominis uiuentium quadam sunt, quarum usus non est ipsius rei consumptio: ut si contingat deteriorari, uel consumi per usum, hoc est per accidens, sicut domus, uestis, liber, equus, & huiusmodi. Non enim uel libro est delere ipsum, neque uel domo est destruere ipsam, & in talibus aliud est dare usum rei, & aliud est dare substantiam rei, & propter hoc, quod per accommodationem usus talis rei alteri conceditur, non propter hoc dominium rei transfertur, & propter hoc etiam potest uendi usus rei in dominio rei remanente apud dominum, sicut patet in conductione & locatione, qui sunt contractus liciti. Quadam uero res sunt, quarum usus nihil est aliud quam consumptio ipsarum rerum, sicut pecunia, qua uiuimus expendendo, uel quo uiuimus bibendo, & sic de aliis huiusmodi, in quibus uti re nihil aliud est quam consumere ipsam: & ideo in talibus quod conceditur usus rei per mutuum, transfertur etiam rei dominium. Quia ergo usus rei non est separabilis ab ipsa re, quicumque uendit usum talium rerum retinendo sibi obligationem ad sortem reddendam, manifestum est quod idem uendit bis, quod est contra naturalem iustitiam, & ideo exigere usuram est in se iniustum. Tenetur ergo aliquis id, quod accipit ul-